ކޮރޯނާ ހަނގުރާމަ ކުރާ ހުދު ލަޝްކަރު

އިބްރާހީމް ރަޝީދު މޫސާ

އިންސާނިއްޔަތު ދަންނަ ކޮންމެ ލަޝްކަރަކީ ކުރިއަށްޖެހިލާ ފަރާތެއް ޖެހޭ ބައެކެވެ. އެއްލާއިލައި ދިޔާ ބައެކެވެ. ކުރިމަތިލައިގެ ފުރަގަސްދޭ ބައެކެވެ. އަމާންތެރިކަމާއި ހިތްހަމަޖެހުމާއި ބަރަކާތުގައި ވެސް ބައެކެވެ. އެކަމަކު މިއަދު ކުރިމަތިވެން ފެންނަ މި ލަޝްކަރަކީ އެފަދަ ލަޝްކަރެއް ނޫނެވެ. އެ ލަޝްކަރުގެ އަސްކަރިން ފަހަރަކަށް ނުޖެހެއެވެ. ފިލާކަށް ނުދެވެއެވެ. ހަތިޔާރެއް ނުބަހައްޓައެވެ. އަމާނެއް ނުދެއެވެ. މިއީ ކޮން ލަޝްކަރެއްހެއްޔެވެ؟ އެއީ ހުދު ލަޝްކަރެވެ.

ޑޮކްޓަރު ގޮތެއްގައި ލަޝްކަރިން ފައިތިލަމުންދާއިރު ހިތްވަރަކަށް ބިރުވެރިކަން ވަދެއެވެ. އެމީހުންގެ ހަތިޔާރުތަކުގެ އަޅުވަރުގަނޑެއް ނަފްސުތަކަކީ ހާސްކަމާއި ބިރުވެރިކަން ވަދެއެވެ. މިއާ ހިލާފަށް ހުދު ލަޝްކަރިންނަށް ބިރުވެރިކަން ވެރިވުމުގެ ހިތްވަރު އެމީހުންގެ ގާތުގައި ގެންގުޅެ ބިރުކަނޑުވައިދޭ ލަޝްކަރުކަލެވެ. ބިރާސްފުރުވާ ނަފްސުތަކަށް ހިތްހަމަޖެހުން ފަސޭހަކޮށް ދެއްވަފައެވެ. އެއީ އެގޮފިކަމުގެ ވޭތަކެވެ. ހަނގުރާމައިގެ މައިދާނުގައި އެމީހުންގެ ހަތިޔާރަކީ ހެޔޮބުއްދީ ހަތިޔާރުތަކެއްނޫނެވެ. އެއީ ތަންތަން ގޮސްފައި އަންދާޒާ ހަތިޔާރެއް ނޫނެވެ. އެއީ މާތްލޮބުވެތި ކަނޑުފުޅާކަމާ ހިތްވަރެވެ. އެއީ ކުރިމަތިވާ ހުރިހާ ކަމެއް ހިފެހެއްޓުމުގެ ހިތްވަރެވެ. އެއީ ދުނިޔެއަށް ފާޅުކުރާ ހުދު ލަޝްކަރެވެ. ހަނގުރާމައިގެ ޖަހާ ބިރުވެރިކަމުގެ ނަފްސާނީ ހަމަޖެހުމާއި ތުރާނުގެ މުހިންމުކަން ވަރުވާފިދާނެ ގޮތުގައި ފިޔަ އަންގައިދެނީއެވެ.

މި ނުބައި ބަލިމަހު ކުގެ ދުނިޔެގައި ހިރާކާތި ބަލިމަރުކުޅޭ ހިތްވަރުގެ އަރިހަށް ބާޖެހި މީހުންނަށް އިބްތިރާމުކުރަން ، ކުޅަކުދިންނަށް ބަލިމަރުކުރަން ، ކުރިމަތިލާ ކަންތައް އިންސާނުން ފަނޑުކޮށް ފެނުނުން ދުނިޔޭގެ އެންމެ ބޮޑުގަދަ ދެއުލަތައް ވެސް މި ލަޝްކަރުގެ ކުރިމަތީގައި ބޯލަނބައިލިއެވެ. ނިކަމެތިކަމަށް އިޢުތިރާފުވެ ، ބޯލަނބާ ދަރުވާ ކުރިމަތިލުމަށް ނުކުޅެދުންތެރިވެގެންނެވެ.

މި ބިރުވެރިކަމުގެ ތެރޭގައި އަމާންނުދީ ކުރިއަށް ނުކުމީ ބޭސްފަރުކަމާއި ސިއްހީ ދާއިރާތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހުންގެ ފައުޖުތަކެވެ. މި ހަނގުރާމައިގައި ކޮންމެ ދުވަހަކު އެމީހުންގެ ތެރެއިންވެސް ބައެއް " ޝަހީދު" ވިއެވެ " ޖަހަމު" ވިއެވެ އެކަމަކު އަޅައިލުމެއް ނެތި ވަރުބަލިކަމެއްނެތި ރެއާއިދުވާލު މަސައްކަތް ހުއްޓައި ނުލައި ހިދުމަތް ދެމުންދާ ރަހްމަތްގެ ސިފައިންނެވެ.

ހަބަރު ފަތުރާ ތަފާތު ވަސީލަތްތަކުން މި ހިތްވަރުގަދަ ފަރުދުލަވާނުންނާ ބެހޭގޮތުން އަޑު ވަޒަނުކުރުމުގެ އަރުތިރަބަޖެހިވަނިއްޔާ، މާމަލުގެ ގޮފިގަނޑުތަކާއި ރިވެތި ސަނާތަކުން ދަނޑިތު ގޮތުގެ އޮއްސާލުމުންނެވެ. އެމީހުންނަށް ހިތްވަރުދިނުމަށާއި އެމީހުންގެ މަސައްކަތުގައި ދާއިމީކަމަށް އާދަޔާކުރުމުންނެވެ.

އަޅުގަނޑުމެންގެ ފަހަރު އިސްލާމީ މުޖުތަމަޢުތަކުގައި އިންސާނިއްޔަތުގެ މި ފަދަ ހަނގުރާމަތަކުގެ އަޅުގަނޑު މުބާރަކު ވެގެން ކުރިއަށް ދަނީއެވެ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިންގެ ހިތްތަކުގައި ލާޒިމުކަން ވަނީއެވެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިން އާދޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ހަނދާންކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން އަދި ހުދު ލަޝްކަރުގެ ހަނގުރާމަވެރިންނާ ގުޅޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ މައްސަލަ ވާޖިބުވެގެންވާ ކަންތައްތަކެއްވެއެވެ. އެގޮތުގައި

އެމީހުންނަށް ޝުކުރު އަދާކުރުމާއި އެމީހުންގެ ހެޔޮކަން ދަންނަވާން : މިއީ އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދީން ގޮވައިލާ ކަމެކެވެ. ތަރުހީބު މުއުމިނާއަށް اللهއަށް ޝުކުރުވެރި ވުމުގެ އެމީހުންނަށް އިހްސާންތެރިވެ ހެޔޮ ފާޅުވާ މީހުންގެ ހެޔޮކަން ދަންނަ އެކަމަކަށް ތަޤްދީރުކޮށް އެމީހުންނަށް ޝުކުރު އަދާކުރުމެވެ. ޙަދީޘް ޝަރީފުގައި ވަރަށް ގިނަ ފަހަރު ބަޔާންކޮށްދީފައިވެއެވެ. "1"((إنَّ أشكرَ الناس لله عز وجل أشكرهم للناس r
-الله ތަޢާލާ އަށް ޝުކުރުވެރިވާ އެންމެ ބޮޑު ޝުކުރު ފަރާތަކީ މީހުންނަށް

މީސްތަކުންނަށް އެންމެ ބޮޑަށް ޝުކުރު ވެރިވާ މީހާއެވެ.)) ރަސޫލާ r ގެ އެހެން ހަދީސްފުޅެއްގައި ވެއެވެ. ((لا يشكرُ اللهَ مَن لا يشكرُ الناسَ "2"– މީސްތަކުންނަށް ޝުކުރު ނުކުރާ މީހާ اللهއަށް ޝުކުރު ނުކުރެއެވެ.)) މި ހަދީސްފުޅުން ދޭހަވާ ގޮތުގައި ތިބާއަށް މީސްތަކުންނަށް ކޮށްދޭ ހެޔޮ ކަންތައްތަކަށް ތިބާ ޝުކުރުވެރި ނުވާނަމަ ތިބާ ވާނީ اللهއަށް ޝުކުރު ނުކުރާ މީހަކަށެވެ. اللهގެ ނިޢުމަތްތަކަށް ބަރާބަރަށްކުރުވާ މީހަކަށެވެ. اللهއަށް ޝުކުރުކުރުމަކީ الله ނިޢުމަތްތައް އިތުރު ނުކުރައްވާނެތެވެ. އެ ނިޢުމަތް ދަމަހައްޓަވައި ނުދެއްވާނެތެވެ. މާތް الله ވަހީ ކުރައްވައެވެ. ((لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ[3" – ހަމަކަށަވަރުން، ތިޔަބައިމީހުން شكر ކޮށްފިނަމަ، ހަމަކަށަވަރުން، ތިމަންރަސްކަލާނގެ ތިޔަބައިމީހުންނަށް އިތުރުކޮށްދެއްވާހުށީމެވެ.)) އިސްލާމްދީން ވިދާޅުވާ ގޮތުގައި މީހަކު ކޮންމެ ހާލަތަކުން ޝުކުރުވެރި ނުވާނަމަ الله އެމީހަކަށް ދެއްވާ ނިޢުމަތްތަކަށް ކުރާ ޝުކުރު ގަބޫލުކުރުމަށް ނުކުރައްވާނެއެވެ.މީހަކު ތިބާއަށް ކޮށްދޭ ހެޔޮކަމަކަށް އަދާކޮށްދޭ ޝުކުރުގެ އެންމެ ކުޑަ މިންވަރަކީ ދުޢާކުރުން " ޝުކުރިއްޔާ " ކިޔަ ބަހެއް ބުނުމެވެ. މި ކިޔަ ބަހެއް ބުނުމަކުން ތިބާއަށް ލިބޭނީ ގެއްލުމެއް ނޫންނާނެއެވެ. ތިބާއަށް ކުރަންޖެހޭ ހަދިޔާއެއް ވެސް ނޫންނާނެއެވެ. ތިބާއަށް އުފުލަން ޖެހޭނީ ބަރަށް ވެސް ނޫންނާނެއެވެ.އަދި ބަދަލުގައި ތިބާއަށް އަންގާގެ ގޮތްތަކާއި އަޅައިލުން ލިބޭނެއެވެ. އަންގާގެ ހިތްހަމަކަން ތިބާއަށް ލިބޭނެއެވެ.

އިސްލާމްދީނުގައި ހެޔޮ ދެއްކުންދިނުން : އިޙްސާންތެރިކަން ދެމުހައްޖަމަދާއި އެކުގައި ކުރިއަށް ދިޔުމަށް ހިތްވަރު ދިނުމަށް ޓަކައި މާއްދީ ގޮތުންނާއި މާނަވީ ގޮތުން މި ޝުކުރުގެ ބައިވެރިވުންނާއި އަސްލާމްވެރިންނާއި އިސްލާމްވެރިންނަށް ދައުލަތުންނާއި ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާތަކުންނާއި އިދާރާތަކުން އިސްލާމްދީނަށް ވާޖިބުވެގެންވާ ކަމެއް ކަމަށް ދީނީ އިޚްލާޞްތެރިން ވިދާޅުވެއެވެ. މި ގޮތުން ބަލާއިރު އެމީހުންނާއި އެމީހުންގެ ޢާއިލާތަކަށް ރަނގަޅު ދިރިއުޅުމެއް އުޅެވޭފަދަ ކޮށްދިނުމާއި އެމީހުން ހެދުމަތްގައި އަވަދި ނެތި އުޅޭއިރު އެމީހުންގެ ޢާއިލާތަކަށް ބެލެހެއްޓުން ވެއެވެ. އަދި މި ހެދުމަތްގައި އުޅޭއިރު ކުރިމަތިވާ ހާދިސާއެއް ހިޔާނާތްތަކަށް ބޭނުންވާ ތަރުމީން (އިންޝުއަރަންސް) ހަމަޖެއްސައިދިނުން ވެއެވެ. އެމީހުންގެ ހެދުމަތުގެ އަގު ވަޒަންކޮށް ހަނދާން ލިއުމާއި ހަނދާނީ ޔާދު ދިނުމަކީ ވެސް އެމީހުންގެ ހެދުމަތުގެ ޤަދަރު ދެނެގަތުން ކަމެކެވެ.

ސަރުކާރާއި ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކުން މާއްދީ ގޮތުން އިނާމު ދެއިރު ދެރަފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް ވާޖިބުވެގެންވާ އެ ޝުކުރުގެ ސިފައިންނަށް ހުރި ދުއާކޮށް ދިނުމެވެ. އެމީހުންގެ މަސައްކަތުގައި ބަރަކާތްލައްވުން އެދިއެވެ. އެމީހުންގެ މަސައްކަތަށް ކާމިޔާބީގެ މަގުތައް ފަހިކޮށް ދެއްވުމަށް އިބާދަތްކުރެއްވެ. ރަސޫލާ r ބަޔާންކޮށް ދެއްވައެވެ. ((مَن صُنِعَ إليه مَعروفٌ فلم يَجِدْ إلّا الدُّعاءَ والثَّناءَ فقد كافَأ[4" – ހެޔޮކަމެއް ކޮށްދެވިއްޖެ މީހަކަށް ދުއާކޮށް ޘަނާ ދެއްވައި ނުވަތަ ސަނާއެއް ގެނެސް ދީފި ހަމަ މީހާ އަނބުރާ ކޮށްދިނީމަ ހަމަކަށަވަރުން ސަނާއެއް ދީފިއެވެ.)) ރަސޫލާގެ އެހެން ހަދީސްފުޅެއްގައި ވެއެވެ. (مَن صُنعَ إليهِ مَعروفٌ فقالَ لفاعلِهِ: جزاكَ اللّهُ خيراً فقد أبلَغَ في الثَّناءِ – ހެޔޮ ކަމެއް ކޮށްދިން މީހާއަށް الله ތިބާއަށް ޖަޒާދެއްވާށި ބުނުމަކީ ފުރިހަމައަށް ތަޢުރީފްކޮށްފިއެވެ.))

ހުރި ދަރުމަވެރިންނަށް އަދާކޮށްދޭން ޖެހޭ ވާޖިބުތަކުގެ ތެރޭގައި އެމީހުންގެ ހެޔޮކަމަށް ބޭނުންވާ ބާރާއި ސަލާމް އަތްތުކާފަރުގައި ބަހައްޓައިދިނުމާއި ތަރަވަސްކޮށް ދިނުން ވެއެވެ. އެމީހުންނަށް ހަނގުރާމަކުރަން ޖެހި ފުރައިވާ ދުޝްމަނު ކުރޫހާ ބަދިކޮށްފަސް ބާރުނަވާ އައު ބޭސްތަކާއި ވަސީލަތްތައް އުފެއްދުމަށާއި އިޖާދު ކުރުމަށް ބާރުނަވާ ދިރާސާތައް ކުރުވުން މަދު ތަރަވަސްކޮށްދިނުން ވެއެވެ.

ދުޖެހަމަހުގެ އެންމެހާ އަދުރާދުން އަދާކުރަން ޖެހޭ ވާޖިބުތަކުގެ ތެރޭގައި ހެދުމަތް ދޭ މީހުންނާއި ފަރާތްތަކުން ދޭ ނަސޭހަތްތަކުގެ އަގުއަގައި އެއާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލު ކުރުމާއި އެ ފަރާތްތަކުން ދޭ އެންގުމަށް އިތާޢަތްތަކަށް ތަބާވުން ވެއެވެ. މި އިތާޢަތްތަކަށް ތަބާވެގެން ގެނެވޭ އެ ފަރުޝާކުރު މަސައްކަތް ކާމިޔާބު ނުވާނެއެވެ. އެހެންކަމުން އެމީހުންނަށް ޝުކުރުވެރިވުމުގެ ގޮތުން އެމީހުންގެ ބަސް އަހަންޖެހެނީއެވެ. އެ ބަރަނީ ކިޔަމަން ގަންނަން ވާނެއެވެ.

الله ތަޢާލާ މި ހުރި ދަރުމަވެރިން ރައްކާއުތަރިކުރައްވައި، އެމީހުންގެ މަސައްކަތްގައި ބަރަކާތް ލައްވައި، އެމީހުންނަށް ހެޔޮ ޖަޒާ ދެއްވާނދޭވެ! އަޅުގަނޑުގެ ކާބަފައިން މި ބަޔާވެރިކަން އުފުލަވައި އަޅުގަނޑުމެން ދުރުހެލިކަމާއި ފުރިހަމަ ސިއްހަތު މިނިވަނު ކުރައްވާނދޭވެ!

އާމީން !